

Energetická strategie se v EU se mění

Petr Karas

Nejen u nás, ale v celém energetickém světě je velmi rušno. Rychle rostoucí energetická závislostí EU na třetích zemích přináší bezpečnostní a ekonomická rizika. Jak tyto země budou reagovat? Z tohoto pohledu bylo se zájmem očekáváno vystoupení zahraničních hostů na 6. energetickém kongresu, v minulých týdnech tradičně pořádaném v Praze společností Business Fórum.

O zásadní změně energetické politiky Velké Británie hovořil v úvodní přednášce zmocněnec Tonyho Blaira a bývalý ministr energetiky Brian Wilson. Stručně řečeno, podle Wilsona Britové zásadně revidují svou energetickou politiku. Do hry se vrací jaderná energetika, stejně jako uhelná v podobě čistých uhelných technologií. Obnovitelné zdroje tam mají stále vysokou prioritu, ale jako součást vyváženého energetického mixu, který by měl být méně závislý na importu energetických surovin.

O krocích, které Evropská komise připravuje, referoval Giordano Rigon z útvaru Energetické politiky a bezpečnosti dodávek. V EU je očekáván další růst poptávky po energii, zejména po elektřině, významně poklesne podíl využitelných „domácích“ primárních energetických zdrojů a poroste závislost zejména na dováženém zemním plynu. Rychlost růstu evropské závislosti na importované energii se bude snažit zmírnit zvýšeným podílem domácího uhlí a obnovitelných zdrojů. Významnou část elektráren v EU bude nutné v blízké době zavřít a nahradit novými.

Celkem to do roku 2030 představuje postavit asi 750 000 MW nových elektráren, tedy asi čtyřiačtyřicetkrát více, než má dnes ČR. Vedle pokračující podpory obnovitelných zdrojů, se otevírá prostor pro nové uhelné i jaderné elektrárny. Potřebné investice do nových elektráren v EU se odhadují na 600 až 1000 miliard euro. EU hodlá podporovat další výzkum v oblasti jaderné energetiky, které přisuzuje významnou roli při snižování emisí skleníkových plynů.

Zamýšlená „Nová energetická politika pro Evropu“ (NEP) by měla, kromě jiného, přispět ke spolehlivému zabezpečení dodávek energie, konkurenceschopnosti a udržitelnosti životního prostředí. Pro nás je důležité, že EU bude respektovat svrchovanost členských států v oblasti primárních zdrojů energie i jejich volbu, týkající se skladby zdrojů energie. Důraz je nadále kladen na rozvoj využívání obnovitelné energie i po roce 2010. Za zdůraznění stojí i podpora rozvoje a využívání domácího energetického potenciálu a energetické účinnosti.

Lze říci, že naše Státní energetická koncepce ve svých základních obrysech odpovídá načrtnuté vizi NEP. Znepokojující je, že podíl obnovitelných zdrojů na energetické bilanci ČR v posledním roce nevzrostl a pohybuje se okolo tří procent z celkové potřeby energie. Plochy, oseté energetickými rostlinami, se nerozšířily a energeticky jsou nevýznamné. Zatím žádný investor nepožádal o udělení autorizace na výstavbu elektroenergetického zdroje o elektrickém výkonu větším než 30 MW. Je zřejmé, že ČR do roku 2010 nesplní závazek vyrobit z obnovitelných zdrojů osm procent z hrubé domácí potřeby elektřiny.

Elektřina v Evropě bude stále dražší a v příštích desetiletích patrně i hůře dostupná, než dnes. Je jenom na nás, jak moc si sami ztížíme budoucí ekonomickou i bezpečnostní situaci „vystupováním z jádra“, neuváženým odepisováním uhelných zásob, ignorováním skutečného významu biomasy především v místním energetickém hospodářství a nekritickým spoléháním na zemní plyn. EU nás k tomu nenuť.

(Autor je poradce v oblasti energetiky)